

Preek over Filippenzen 1,9-11 – Biddend Gods wil leren verstaan en doen

(Ds. J.C.Schaeffer)

Voorzang: Psalm 121, 1. 2 en 3

Votum en Groet

Zingen: Psalm 121, 4

Wetslezing

Zingen: Psalm 139, 13 en 14

Gebed om het licht van de Geest

Schriftlezing: Psalm 15 en Openbaring 20,11-15

Zingen: Gezang 279, 1. 3. 4 en 6

Verkondiging van Filippenzen 1,9-11

Zingen: Gezang 437

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Gezang 314, 1 en 4

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

U hebt in het laatste nummer van ons kerkblad gelezen dat een aantal jongens en meisjes uit onze gemeente onlangs examen hebben gedaan.

Anderen zijn in afwachting van hun overgangsrapport.

Dat kan toch behoorlijk spannend zijn.

Want zo'n examen of zo'n rapport maakt duidelijk hoe je het hebt gedaan.

En als het slecht gegaan is, dan kan dat zijn omdat je niet beter kon.

Je deed je best, maar je had niet meer in huis.

Maar het kan ook zijn dat je er met de pet naar gegooid hebt.

En dan maken de cijfers onthutsend duidelijk hoe je er voor staat.

Misschien dat je het voor je ouders verborgen hebt kunnen houden.

Die dachten het hele jaar dat het goed ging.

Want je ging fluitend naar school en je kwam fluitend thuis.

Maar met de cijferlijst kun je er niet meer omheen: je hebt gefaald.

In onze tekst bereidt Paulus ons ook voor op een examen.

Hij heeft het over de dag van Christus, zoals in veel van zijn brieven.

Met die dag wordt in het NT duidelijk een grens aangegeven.

Een grens aan de tijd.

Op die dag is het einde van de geschiedenis bereikt.

En dan zal de geschiedenis worden beoordeeld.

De geschiedenis van heel de mensheid.

Maar ook de geschiedenis van ieder mens afzonderlijk.

Maar die dag is niet alleen een grens aan de tijd.

Het is ook een maatstaf, een norm.

En het heet de dag van Christus, omdat Christus dan de maatstaf zal hanteren.

Hij zal het oordeel uitspreken.

Hij zal het eindcijfer vaststellen.

Hij is de rechter, die uitmaakt wie of wat een plaats krijgt op de nieuwe aarde.

Welke plaats, gemeente, heeft die dag van Christus in uw leven en denken?

Bent u veel met die toekomst bezig?
En bent u er op gericht om dan goed voor de dag te komen?
Zoals een ijverige scholier zich voorbereidt op z'n examen?

Of hebt u zich met hart en ziel aan het heden verpand?
Zit u met alle vezels van uw bestaan vast aan het leven hier en nu?
En laat u die dag van Christus, de dag waarop u Christus' oordeel over uw leven
zult horen, zomaar op u af komen – met alle risico's van dien?
Zoals een luie student alles op het laatste aan laat komen?
Liever met leuke dingen bezig, dan te denken aan de dag van de waarheid.

In de boodschap van het NT neemt de toekomst een beslissende plaats in.
Het heden is slechts de weg naar het doel: de dag van Christus.
Op die dag van Christus, zegt Paulus, moet de gemeente rein en onberispelijk zijn.
Zij moet het licht van die dag, dat nog helderder is dan de zon, kunnen verdragen.
En ze mag de heilige ogen van Christus niets te zien geven, dat Hem ergert.
En om er op die bewuste dag zó uit te zien, moeten we het vandaag al zijn.
Of er op z'n minst aan werken om zo te zijn.
Want wie zegt ons dat die dag van Christus niet morgen aanbreekt?

Maar hoe moeten we ons dan op die dag voorbereiden?
Want het is niet niks wat hier van ons gevraagd wordt: rein en onberispelijk te zijn!
Je zou haast zeggen: *Beste Paulus, ken je de gereformeerde belijdenis wel?*
Zou je misschien antw. 114 van de Heidelbergse Catechismus even willen opzeggen?
Daar staat dat zelfs de allerheiligsten in dit leven slechts een klein beginsel van de door God
gevraagde gehoorzaamheid hebben?
Zou je het dan niet beter kunnen laten, Paulus, om zulke grote woorden als 'rein en onberispelijk'
in de mond te nemen?

Maar ja, het is toch wel een beetje vreemd als we het woord van Gods apostel meten aan onze
belijdenis.
We zullen toch juist onze belijdenis moeten toetsen aan wat Paulus zegt!
Paulus is ervan overtuigd, dat gemeenten van Christus een geweldige groei kunnen doormaken.

Nu blijkt uit het begin van deze brief dat de gelovigen in Filippi bij Paulus hoog staan
aangeschreven.
Ze hebben op verschillende wijzen getoond, dat ze al vol liefde zijn voor Christus.
Die liefde uit zich in o.a. in hun goede zorg voor Paulus, die in de gevangenis zit.
En ook in het actief meedoen aan het uitdragen van het evangelie.

Maar Paulus is er zeker van dat het nóg beter kan.
Dat hun liefde nog veel en veel meer kan overvloeien, uitstromen, kan groeien.
Paulus zal nooit zeggen: *Zo is het wel genoeg!*
Jullie hebben de top wel bereikt.
Nee, Paulus dringt voortdurend aan op een nog rijkere openbaring van de liefde.

Hij zegt: *Laat uw liefde nog steeds meer overvloedig mogen zijn in helder inzicht en alle*
fijngevoeligheid om te onderscheiden, waarop het aankomt.
En dan gaat het hier om de dagelijkse praktijk van het christelijke leven.
Hoe moet je als kind van God leven?
Het gaat hier om vragen van christelijke ethiek en moraal, in de samenleving en in ons

persoonlijk leven.
Wat mag en wat mag niet?
Wat mogen we toestaan, wat moeten we verbieden?
In de opvoeding bijvoorbeeld.

En wat zijn daarbij precies onze maatstaven?
De geboden van God.
Zeker, maar wat moeten we daar vandaag dan precies mee?
Hoe gaan we daar zo mee om, dat we inderdaad rein en onberispelijk zullen zijn op de dag van Christus?

Paulus' manier van zeggen maakt wel duidelijk, dat je die geboden van God beslist niet zomaar even kunt toepassen in elke situatie.
Je hebt onderscheidingsvermogen nodig om in telkens weer andere omstandigheden te weten waar het op aankomt.
Gods gebod moet worden toegepast.
Christus heeft niet tot in detail gezegd hoe wij moeten leven.
En zeker niet hoe ze dat moeten doen in omstandigheden die nieuw zijn en toen nog volslagen onbekend waren.
Gods gebod moeten worden toegepast.
De brandende vraag voor een gewetensvolle gelovige is altijd weer: hoe komen we van de geboden die God ons geeft in zijn Woord tot de toepassing daarvan in onze situatie?

Je zou kunnen zeggen: Gods gebod in de Bijbel is de grondwet.
Daarin is ook het beginsel van alle geboden vastgelegd: *heb God lief boven alles en de naaste als je zelf.*
Dat is de basisregel waarnaar wij moeten leven.
Maar nu moet die grondwet concreet worden gemaakt in allerlei verschillende omstandigheden en voor allerlei verschillende personen.
En dat kan er de ene keer zus uitzien en een andere keer zo.

Een voorbeeld.
Iedere automobilist heeft te maken met het wegenverkeersreglement.
Daarvan is de grondregel de veiligheid van het overige wegverkeer.
Om die veiligheid te verzekeren zijn er regels gegeven over voorrang, snelheidsbeperking, enz.
Elke weggebruiker moet zich aan die regels houden.
Niet omdat hij anders een bekeuring krijgt.
Maar om de veiligheid niet in gevaar te brengen.

Maar stel nu eens, dat ze op de A28 met wegwerkzaamheden bezig zijn.
Met borden wordt de snelheid dan beperkt tot 70 km.
Dat is in die omstandigheden natuurlijk uitermate zinvol.
Maar na een tijdje zijn de werkzaamheden afgelopen.
Alleen, ze zijn vergeten die borden weg te halen.
Wat gebeurt dan gegarandeerd?
Het verkeer trekt zich al heel gauw niets meer van het 70 km verbod aan en overtreedt het massaal.
Waarom?
Omdat de situatie is veranderd en het gebod duidelijk geen zin meer heeft.

Nu, zoiets kan ook gebeuren in de moraal.

Ook daarvan een voorbeeld.

Eind jaren zestig studeerde ik theologie in vrijgemaakt Kampen.

Met een aantal huisgenoten en studievrienden hadden we een klaverjasclubje.

Al kletsend klaverjasten we heel wat af.

En soms namen we de kaarten mee naar college om in de pauzes nog een paar spelletjes te doen.

Maar ik herinner me nog goed dat we daar eens een opmerking over kregen van een gemeentelid van de kerk van Kampen.

Die moest in het gebouw van de Hogeschool zijn en zag ons daar zag klaverjassen.

Theologiestudenten, die zaten te kaarten – dat moest niet mogen!

Ik denk dat de meesten van u zich dat gewoon niet kunnen voorstellen, dat er zo gedacht en gesproken werd.

Klaverjassen – wat is daar nu verkeerd aan!

Toch is eeuwenlang het kaartspel voor gereformeerden een verboden spel geweest.

Waarom?

Omdat dit altijd in de herberg plaats vond.

En de herberg was toen een gelegenheid, waar veel werd gevochten en gedronken en waar hoeren kwamen.

Tegen die achtergrond was dit verbod dus heel goed te begrijpen en ook zinvol.

Maar toen er een nieuwe situatie ontstond, doordat kaarten ook in de huiselijke kring plaats vond, toen verviel de oorspronkelijke reden van het verbod.

Het werd dan ook meer en meer overtreden.

Maar dan moet zo'n verbod ook maar liever worden afgeschaft.

Omdat het niet goed was?

Nee, omdat de tijden en omstandigheden zijn veranderd en het dus geen zin meer heeft.

De grondregel – ons hoeden voor onmatigheid en onzedelijkheid – blijft gelijk.

Maar de vormgeving moet steeds weer opnieuw gebeuren.

Nu, zoiets vraagt onderscheidingsvermogen.

Je moet keuren en toetsen en wegen.

En dan kunnen er allerlei dingen mis gaan.

Ons concreet maken van de normen is menselijk en feilbaar.

Omdat we niet alles weten en niet voldoende inzicht hebben.

En omdat de zonde ons oordeel vertroebelt.

Daardoor kan onze toepassing van Gods geboden er zomaar naast zitten.

Gewild of ongewild kunnen we beneden de maat blijven.

Hoe zullen we in de grote en kleine problemen van onze dagen en van onze levens de juiste weg vinden?

Als het gaat om vragen van kernenergie en kernbewapening, van reageerbuisbevruchting en kunstmatige inseminatie, van seksualiteit en euthanasie.

Als het gaat om opvoedingsvragen of pastorale problemen rondom huwelijk en echtscheiding of homofilie.

Of vragen rondom de organisatie van het gemeentelven.

Hoe zullen we onderscheiden waarop het aankomt?

Hoe zullen we schiften tussen belangrijk en onbelangrijk?

Hoe stellen we vast wat nog wel van toepassing is en wat niet meer?

Toch is dat nodig om Christus als rechter onder ogen te komen.

Hoe zullen we dan rein en onberispelijk zijn?

Ieder voor zich en samen als gemeente?

Met deze vraag bevinden we ons op een tweesprong.
We kunnen hier twee kanten uit.
De ene weg is die van het wetticisme.
Dat is de weg van de Farizeeërs en de Schriftgeleerden uit de tijd van het NT.
Dat is ook de weg die de kerk telkens weer dreigt op te gaan.
Op die weg worden de geboden van God bijzonder serieus genomen.
En men is niet van plan zich daar gemakkelijk af te maken.
Men spant zich tot het uiterste in om Gods wil te gehoorzamen.
Het is een weg, die indruk maakt doordat men bijzonder ernst maakt met de dienst van God.

Maar men doet het los van Christus, op eigen kracht, naar eigen inzicht.
En de gehoorzaamheid wordt gezien als een prestatie, waarmee men denkt God onder ogen te kunnen komen.
God wordt op deze weg niet gediend als een Vader, die je als kind graag volgt.
Maar als een harde Meester, voor wie je met vrees en beven bezig bent.
Gods geboden veroorzaken een onrustig geweten.
Je mag geen stap buiten de geijkte paden zetten, want anders...
Het doen van wat God wil is geen bron van blijdschap, maar een angstig waken dat je niets verkeerd doet.
Mensen, die zo denken, scheppen vaak ook een sfeer van starheid om zich heen.
Ze houden angstvallig in de gaten of ook anderen zich wel aan de regeltjes houden.
Want daar ontlenen ze hun zekerheid aan – ook in het kerkelijk leven.

Maar dit is een weg die onherroepelijk dood loopt.
Op deze weg ontloopt men de ergernis van het kruis.
Want men valt terug op de eigen prestaties.
Men steunt op die prestaties en men leeft niet meer uit genade alleen.
In wezen gaat het om verwerping van Christus.
Want onder het mom van gehoorzaamheid is men juist ongehoorzaam.
Omdat men éigen wegen van gehoorzaamheid bedenkt.

Laten we maar gauw weer terugkeren naar het punt waar de weg in tweeën splitst.
Dan kiezen we daar voor de andere weg.
Dat is de weg, zeg maar, aan de hand van Christus.
Want hoe kunnen we rein en onberispelijk zijn als de dag van Christus komt?

En dan wil ik een vette streep zetten onder de eerste woorden van de tekst:
En dit bid ik...
Paulus zet de gelovigen duidelijk aan het werk.
Hij roept hen tot actie.
Zonder hun eigen medewerking zullen ze op de dag van Christus niet beantwoorden aan de norm van de hemelse Rechter.
Máár... hij laat van meetaf duidelijk merken, dat het beréiken van dit doel hun wil en macht te bóven gaat.
Het is de verantwoordelijkheid van de gelovige Gods wil te kennen en te doen.
Maar het is nog meer een gáve, een geschénk.
Paulus bídt voor de gemeente of de HERE het hun géven wil.
En natuurlijk is het zijn bedoeling geweest dat zijn lezers dit gebed tot het hunne maken en

nabidden.

De ethiek van het NT zou je een ethiek van het gebed kunnen noemen.
Een man als Paulus stelt in wezen meer vertrouwen in gebéden dan in gebóden.
Het is niet maar voor de vorm, dat hij zijn brieven begint en eindigt met een zegenbede.
Want hij heeft meer geloof in Gód dan in de goede wil en bekwaamheden van de gelóvigen.

Onderscheiden waarop het aankomt, dat kan alleen als u als kind van God leeft in eenheid met Hem.

Centraal in dit woord staat de liefde!

Het wezen van de gemeente van Christus ligt in de liefde.

Hoe kan het ook anders?

Waar de liefde van God in Christus is voorafgegaan, kan de liefde van de gemeente toch alleen maar volgen?

Deze liefde kan niet achterwege blijven.

Zij zal zelfs groeien in haar uitingen: kennis, inzicht, het verstaan van Gods geboden èn het kennen van de situatie waarin die geboden moeten worden toegepast.

Maar leven en groeien in de liefde, dat is in wezen het leven van Christus leven.

Verstaan wat de wil van God is kun je nooit uit jezelf.

Kun je nooit uit je eigen besef van goed en kwaad.

Dat kunt u alleen als u als een rank aan de wijnstok blijft.

Als u in Christus blijft en zijn kracht en wijsheid in u laat overvloeien.

Dat kunt u alleen als u zich biddend openstelt voor de Geest van Christus.

Anders dan op die andere weg van het wetticisme hoeft er dan geen enkele krampachtigheid te zijn.

De liefde drijft de vrees uit.

Als liefde uw drijfveer is, hoeft u niet onzeker zijn of u wel goede keuzes maakt.

En of u niet door een verkeerde keuze uw verlossing weer op het spel zet.

God vraagt dat u al uw krachten aanwendt om zijn gebod te verstaan.

En om het in telkens wisselende situaties toe te passen.

Daarbij staat u geen codex ter beschikking, waarin u voor al die situaties een eens voor goed geldend antwoord kunt vinden.

Dat antwoord moet u gegeven worden in elke situatie opnieuw.

Maar de gelovige is mondig.

U hebt een eigen verantwoordelijkheid.

Die moet u waarmaken.

Maar u mag dit doen in het vaste vertrouwen, dat God ieder die Hem daar nederig om vraagt zijn wil kenbaar zal maken.

Dan zult u, nadat u alles serieus hebt nagegaan, ook in vrijheid een beslissing kunnen nemen.

Dat mag u dan doen in het vertrouwen, dat niet u, maar God zelf zijn wil doorzet.

Door uw onderscheidend zoeken heen.

Dan is het niet meer nodig om u angstig af te vragen of u wel het juiste hebt gedaan.

Die angst wordt opgeheven omdat u weet van Jezus Christus, die alleen het genadige oordeel spreekt.

U mag er op rekenen dat Jezus Christus, de Rédder, u brengt tot Jezus Christus, de Réchter.

Maar dán mogen uw verwachtingen ook op het hoogst gespannen zijn.
Paulus spreekt van een vervuld worden met de vrucht der gerechtigheid.
Van de wijnstok Christus mag toch een overdadig rijke oogst worden verwacht.
Het hoeft in uw leven niet bij een schamele opbrengst te blijven.
Als Paulus bidt om overvloed en om vervulling met de vrucht van de gerechtigheid, dan blijkt dat een haalbare kaart.
Dan mogen wij met hem meebidden in het vertrouwen, dat God zo in ons leven werken wil!
Waarom wordt dit gebed ons anders in zijn Woord zo voorgebeden?

Onze God mag van ons vragen rein en onberispelijk te zijn, omdat Hij het ons géven wil.
Nogmaals, het gaat hier niet zozeer om een gebód.
Hier wordt ons een belófte verkondigd.
Want we leven niet onder de wet, maar onder de genadige heerschappij van Jezus Christus!
AMEN.